

ဓမ္မအသိဖြင့် အကျိုးရှိရှိနေမည်

အမှတ်စဉ်(၄၃)

ဣသိုလ်ဖြစ်အောင် သတိဆောင်

အဂ္ဂမဟာ ပဏ္ဍိတ
အရှင်နန္ဒမာလာဘိဝံသ (Ph.D)

မှတ်တမ်း

သာသနာတော်နှစ် ၂၅၅၄ ခုနှစ်၊ ကောဇာသက္ကရာဇ် ၁၃၇၂ ခုနှစ်၊ ပထမဝါဆိုလဆန်း (၂) ရက် ရန်ကုန်တိုင်းဒေသကြီး၊ သုဝဏ္ဏမြို့နယ် ကမာကြည်လမ်း၊ ဘိုးဘွားမိဘများနှင့် ဒေါ်ခင်မာကြိုင်တို့အား ရည်စူး၍ ဒုတယိဗိုလ်မှူးကြီး အောင်ကြီး (ငြိမ်း) မိသားစုနှင့် ဒေါ်ခင်စန်းရီ ဒေါ်ခင်စန်းမြင့်တို့က ပြင်ဦးလွင်ရိပ်သာအတွက် နဝကမ္မ အလှူငွေ ကျပ် (၁၀)သိန်း လှူဒါန်းခြင်း၊ သံဃာတော်အရှင်မြတ်တို့အား ဆွမ်းခဲဘွယ် ဘောဇဉ် ချိုချဉ်ရသာ အဖြာဖြာတို့ကို ဆက်ကပ်လှူဒါန်းခြင်း စသော ကုသိုလ်ကောင်းမှုတို့ကို ပြုလုပ်သည့် ကုသိုလ်မင်္ဂလာ အခန်းအနား၌ ဟောကြားအပ်သော “ကုသိုလ်ဖြစ်အောင် သတိဆောင်” တရားဒေသနာတော်

* * *

ကုသိုလ်ဖြစ်အောင် သတိဆောင်

ဗုဒ္ဓမြတ်စွာက လူ့လောက ရောက်လာရင် လူ့ဘဝမှာ

ကြီးပွားတိုးတက်ဖို့အတွက် ဘယ်အရာဟာ အရေးအကြီးဆုံးလဲ ဆိုပြီး

သတ္တဝါတွေရဲ့ လိုအင်ဆန္ဒနဲ့ အကိုက်ညီဆုံး ဖြစ်တဲ့ အရေးအကြီးဆုံး တရားကို
မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားထားတာ ရှိတယ်။

မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားတဲ့ တရားတော်တွေဟာ သံသရာဝဋ်က

လွတ်ပြီး ဒုက္ခခပ်သိမ်း ချုပ်ငြိမ်းရာအမှန် နိဗ္ဗာန်ကို ဦးတည်ထားတာ မှန်သော်လည်း

သံသရာထဲမှာ ကျင်လည်ရတဲ့အခါ ဒုက္ခဆင်းရဲတွေ နည်းနိုင်သမျှ နည်းပြီး

ချမ်းသာသုခများစွာနဲ့ သံသရာထဲမှာ ကျင်လည်ရပြီး နောက်ဆုံးမှာ

ချမ်းသာသုခတို့ရဲ့ အထွဋ်အထိပ် ချမ်းသာဖြစ်တဲ့ နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာထိအောင်

မြတ်စွာဘုရားက လမ်းညွှန်ပေးသွားတာ ဖြစ်တယ်။

ဘုရားဟောတဲ့ တရားတော်တွေဟာ နိဗ္ဗာန်ကို ဦးတည်တယ်ဆိုပေမယ့်

လောကချမ်းသာ ရေးအတွက်လည်း အများကြီးပါတယ်။ ဒါကြောင့် ဘုရားဟောတဲ့

တရားတော်တွေအတိုင်း လိုက်နာကျင့်သုံးမယ် ဆိုရင် သံသရာ ဝဋ်ဆင်းရဲဆိုတဲ့

ဆင်းရဲဒုက္ခတွေကို သက်တောင့်သက်သာနဲ့ တွေ့ကြုံရဖို့၊ နိဗ္ဗာန်မဂ်ဖိုလ်ကို

မျက်မှောက်မပြုနိုင်သေးတဲ့ အချိန်ပိုင်းမှာလည်း ချမ်းချမ်းသာသာနဲ့ သတ္တဝါတွေ

သံသရာကျင်လည်ရဖို့ လမ်းညွှန်မှု ပေးထားတာ ဖြစ်တယ်။

ဒေသနာတော်တစ်ပုဒ်မှာ

“အာယုံ အရောဂိယံ ဝဏ္ဏံ၊ သဂ္ဂံ ဥစ္စကုလီနတံ၊ ရတိယော ပတ္တယန္တေန၊

ဥဠာရာ အပရာပရာ။ အပ္ပမာဒံ ပသံသန္တိ၊ ပုညကြိယာသု ပဏ္ဍိတာ” လို့ ပါတယ်။ ဒီ

ဒေသနာတော်က မြတ်စွာဘုရား ကိုယ်တော်တိုင် ဟောတော်မူခဲ့ပြီး သံယုတ္တနိကာယ်မှာ မှတ်တမ်းတင်ထားပါတယ်။

လောကလူတွေဟာ ဘဝတစ်ခု ရလာပြီး ထိုဘဝမှာ နေလို့ထိုင်လို့ အဆင်ပြေပြီဆိုရင် အဲဒီ ဘဝမှာ အသက်ရှည်ချင်ကြတာ လူတွေရဲ့ ဆန္ဒတစ်ခု ဖြစ်တယ်။ ဒီတော့ အသက်ရှည်ရှည် နေဖို့ ဘာတွေက အထောက်အကူ ပြုနေသလဲဆိုရင် အသက်ရှည်ဖို့ရာအတွက် ကောင်းမြတ်တဲ့ ရာသီဥတု ကောင်းမြတ်တဲ့ အစာအဟာရ ဆိုတဲ့ အရာတွေက အထောက်အကူ ပြုတာမှန်တယ်။

အသက်ရှည်ခြင်းရဲ့ အဓိကအကြောင်း

သို့သော် အသက်ရှည်ခြင်းရဲ့ အဓိက အကြောင်းတရားက ကုသိုလ်ကောင်းမှုပဲ ဖြစ်တယ်။ ဘာဖြစ်လို့တုန်းဆိုရင် လူရဲ့အသက်ကို ဘယ်အရာက ထုတ်လုပ်ထားသလဲဆိုရင် ကုသိုလ်ကံက ထုတ်လုပ်ထားတာ ဖြစ်တယ်။ တကယ့်မူရင်း အကြောင်းက ကုသိုလ်တရားပဲ ဖြစ်တယ်။ အဲဒီ ကုသိုလ်တရားကို အားဖြည့်ပေးဖို့ရာ ပိုပြီးတော့ အဓိကကျတယ်။ အသက်ရှည်ဖို့ရာ လူတွေက ဆန္ဒပြုကြတာ မှန်တယ်။ တစ်ဦးနဲ့တစ်ဦး တွေ့တဲ့အခါမှာ “အသက်ရှည်ကြပါစေ၊ အသက်ရှည်ပါစေ” နဲ့ ဆုတောင်းဆုယူ ပြုကြတယ်။ မိမိကိုယ်တိုင်လည်း “အသက်ရှည်ရပါလို၏ ” လို့ ဆုတောင်းကြတယ်။ ဒီတော့ အသက်ရှည်ဖို့ရာ ဒီလို ဆန္ဒပြုရုံနဲ့ ဖြစ်နိုင်သလားလို့ ဆိုတော့ ဆန္ဒပြုမှုဟာ အကြောင်းတစ်ခုမျှသာ ဖြစ်တယ်။ တကယ်အသက်ရှည်ဖို့ရာအတွက် ကုသိုလ်ကောင်းမှု ပြုဖို့ လိုအပ်တယ်။

ဒါဖြင့် အသက်ရှည်ဖို့ရာအတွက် ကုသိုလ်ကောင်းမှု လုပ်ရုံနဲ့ ပြီးသလား၊ ဆေးဝါး ဓာတ်စာတွေ မလိုအပ်ဘူးလား ဆိုတော့ လိုအပ်တာပေါ့။ ဆေးဝါး ဓာတ်စာ အစာအဟာရ ဆိုတာ အသက်ရှည်ဖို့ရာအတွက် အထောက်အကူ ပြုတဲ့ အရာတွေပဲ ဖြစ်တယ်။

လောကမှာ အကြောင်းနှစ်မျိုး ရှိတယ်။ ဖြစ်ပေါ်စေတတ်တဲ့

အကြောင်းကို “ဇနက” အကြောင်းလို့ ခေါ်တယ်။ ဒါက ထုတ်လုပ်တဲ့အကြောင်း ဖြစ်တယ်။ ထုတ်လုပ်ပြီးသား တစ်ခုကို ကြာရှည်ခိုင်ခန့်အောင် ထောက်ပံ့ကူညီတဲ့ အကြောင်းကို “ဥပတ္တမ္ဘက” အကြောင်းလို့ ခေါ်တယ်။ ဒီတော့ အသက်ရှည်မှုကို အဓိကဖြစ်စေတာက ကုသိုလ်ကံ၊ အဲဒီ ကုသိုလ်ကံရဲ့ အကျိုးတရားကိုမှ အခုပြောတဲ့ ဆေးဝါးဓာတ်စာ ရာသီဥတု စသည်ဖြင့် မိမိတို့ရဲ့ ပြုမူနေထိုင်မှုကအစ ကျန်းမာအောင် နေထိုင်မှုကအစ ထောက်ပံ့ကူညီတာ၊ ဒါတွေဟာ အသက်ရှည်ခြင်းအတွက် အထောက်အကူ ဖြစ်တယ်တဲ့။

လူတွေမသိ ပညာရှိများ ချီးမွမ်းတဲ့ အပ္ပမာဒ

များသောအားဖြင့် လူတွေက အသက်ရှည်ဖို့အတွက် လိုအပ်တယ်ဆိုတာ သိကြတယ်။ အထောက်အကူ အကြောင်းတွေကို သိကြတယ်။ အသက်ရှည်ဖို့အတွက် ဆေးကောင်းဝါးကောင်း လိုအပ်တယ်။ အစာအဟာရ ကောင်းကောင်း စားရမယ်၊ ရာသီဥတု ကောင်းတဲ့နေရာမှာ နေရမယ် ဆိုတာတွေက လူတိုင်းသိတဲ့ အရာပဲ ဖြစ်တယ်။

လူတွေ မသိတဲ့ အရာကို မြတ်စွာဘုရားက ဟောတာ။ “အသက်ရှည်မှုကို လိုလားတောင့်တမယ်ဆိုရင် ကုသိုလ်ကောင်းမှု၌ မမေ့မလျော့ခြင်းဆိုတဲ့ “အပ္ပမာဒ” တရားကို ပညာရှိများက ချီးမွမ်းကြတယ်” တဲ့။ ကုသိုလ်ကောင်းမှုကို မမေ့ပါနဲ့။ ကုသိုလ်ကောင်းမှုလုပ်ပါလို့ ဆိုလိုတာဖြစ်တယ်။ ဒါကြောင့် “အပ္ပမာဒ” ဆိုတာ မြန်မာလို ပြန်တော့ မမေ့မလျော့ခြင်းတဲ့။ ကုသိုလ်ကောင်းမှုပြုဖို့ အမှတ်ရတဲ့ သတိကို ပြောတာပေါ့။

ယစ်မူးမေ့လျော့ခြင်း ပမာဒ

ဒါဖြင့် အပ္ပမာဒရဲ့ ဆန့်ကျင်ဘက်က ဘာတုန်းဆိုရင် ပမာဒ ပဲ။ “အ” ကိုဖြုတ်လိုက်တဲ့အခါ “ပမာဒ”၊ “ပမာဒ” ရဲ့ အဓိပ္ပါယ်က ယစ်မူးမေ့လျော့ခြင်း။ လောကလူတွေဟာ ယစ်မူးတတ်ကြတယ်။ ယစ်မူးတယ်ဆိုတာ တချို့က

အရက်သေစာတို့ ဆေးဝါးတို့သုံးမှ ယစ်မှုးတယ်လို့ ထင်တာ။ လူတွေက စည်းစိမ်ဥစ္စာရှိရင်လည်း စည်းစိမ်ဥစ္စာဂုဏ်နဲ့ ယစ်မှုးတာပဲ။ ရာထူးအာဏာရှိရင်လည်း ရာထူးအာဏာနဲ့ ယစ်မှုးတာပဲ။ အလှအပ ရှိတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ကလည်း အလှအပဆိုတဲ့ မာန်မာနနဲ့ ယစ်မှုးတာပဲ။ ကျန်းမာလို့ရှိရင်လည်း ကျန်းမာမှုကို အခြေခံပြီး ယစ်မှုးတာပဲ။

ယစ်မှုးတယ်ဆိုတာ ကိုယ့်ဟာကိုယ် အထင်ကြီးတဲ့ မာနရယ်၊ ငါလုပ်ရင် ဘာမဆို ဖြစ်တယ် ဆိုတဲ့ မာနရယ်၊ ကုသိုလ်ကောင်းမှု အပေါ်မှာ လုံးဝ သတိမရတာ ရယ်၊ ဒါတွေကို ယစ်မှုးတယ်လို့ ခေါ်တယ်။ ယစ်မှုးတယ်၊ မေ့လျော့တယ်ပေါ့။

လောကလူတွေကို သတိထားပြီး ကြည့်လေ၊ စီးပွားဥစ္စာ အဆင်ပြေနေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ကလည်း “ငါလုပ်ရင် ဘာမဆို ဖြစ်တယ်” ဆိုတဲ့ အတွေး ရောက်တယ်ပေါ့။ ရာထူးအာဏာရှိတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ကလည်း “ငါလုပ်ရင် ဘာမဆို ဖြစ်တယ်” ဆိုတဲ့ အတွေးတွေ ရောက်လာတယ်။ ကျန်းမာတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ဟာလည်း “ငါကျန်းမာတယ်၊ ဘာမဆို လုပ်နိုင်တယ်” ဆိုတဲ့ အတွေး ရောက်လာတယ်။ အဲဒီ အတွေး ရောက်မှုတွေဟာ ယစ်မှုးမှုတွေပဲ ဖြစ်တယ်။

ယစ်မှုးမှု (၃)မျိုး

မြတ်စွာဘုရားက ယစ်မှုးမှု (၃)မျိုးကို ဖော်ပြထားတာ ရှိတယ်။ နံပါတ် (၁) ယစ်မှုးမှုက “ယောဗ္ဗနမဒ” တဲ့၊ ငယ်ရွယ်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေမှာ ဖြစ်တတ်တဲ့ မာန်မာန ယစ်မှုးမှု၊ လူငယ်လူရွယ်တွေ ဆိုတာ သူရဲနုပျိုမှုနဲ့ အားခွန်ဗလတွေ အပေါ်မှာ အထင်ကြီးပြီး ယစ်မှုးနေတတ်တယ်။ ယစ်မှုးနေပြီး ကုသိုလ်ကောင်းမှု လုပ်ရမှာကို မေ့လျော့နေတယ်။ အဲဒါကို “ယောဗ္ဗနမဒ” လို့ ခေါ်တယ်။ နုပျိုတဲ့ အပေါ်မှာ ယစ်မှုးမှု ဖြစ်တယ်။ “ငါလုပ်ရင် ဘာမဆို ဖြစ်တယ်၊ ငါဟာ ငယ်ရွယ်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ် ဖြစ်တယ်။ သန်စွမ်းတယ်၊ ကျန်းမာတယ်၊ ငါ့မှာ မကျန်းမာခြင်းဆိုတာ ဖြစ်လာမှာ မဟုတ်ဘူး။ အိုမင်းရင့်ရောမှုဆိုတာ ဖြစ်လာမှာ မဟုတ်ဘူး” ဆိုပြီး နုပျိုမှုအပေါ် အခြေခံပြီး ယစ်မှုးမှု ဖြစ်တယ်။ ကုသိုလ်ကောင်းမှု လုပ်ရမှာကို မေ့လျော့နေတယ်။ အကုသိုလ်

အမှုတွေ ပြုမိတတ်တယ်။ အဲဒါကို “ပမာဒ” လို့ ခေါ်တယ်။

နံပါတ် (၂) ယစ်မူးမှုက “အာရောဂျမဒ”။ ကျန်းမာသန်စွမ်းတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ကလည်း ယစ်မူးတာပဲ။ “ဒို့ကတော့ ဆေးရုံဆေးခန်း ဘယ်တော့မှ မသွားရဘူး”၊ တချို့ပြောတတ်ကြတယ်။ “လျက်ဆားတောင်မှ မလျက်ဖူးဘူး၊ ခေါင်းဆို တစ်ခါမှ မကိုက်ဖူးဘူး၊ ကျန်းမာတယ်၊ ဘာစားစား အစာကြေသွားတာပဲ။ ဘာနဲ့စားရစားရ ဘယ်လိုနေရနေရ ကျန်းမာတယ်” ဆိုပြီး ကိုယ့်ရဲ့ ကျန်းမာမှုအပေါ်မှာ ယစ်မူးပြီး “ငါလုပ်ရင် ဘာမဆို ဖြစ်တယ်” လို့ အတွေးရောက်ပြီး ကုသိုလ်ကောင်းမှု ပြုလုပ်ဖို့ မေ့နေတတ်ကြတယ်။ တရားနှလုံးသွင်းရမှာ သတိမရဘူး။ အဲဒါကို “အာရောဂျမဒ” လို့ ခေါ်တယ်။ အဲဒီ “အာရောဂျမဒ” နဲ့ ယစ်မူးတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ မကောင်းမှုကိုလည်း ပြုလုပ်မိတတ်တယ်။ အနည်းဆုံးတော့ ကုသိုလ်ကောင်းမှုအပေါ်မှာ မေ့နေတတ်တယ်။

*